

Könnygázzal, vízágyúval a tüntetők ellen

A csendőrség tömegosztatással ürítette ki a bukaresti kormánypalota előtti Victoriei teret

Mintegy 450 ember szorult egészségügyi ellátásra a román diaszpóra által szervezett múlt pénteki nagyszabású bukaresti tüntetésen, ahol a karhatalmi erők összecsaptak a tüntetők közé beszivárgott huligánokkal. A politikusok egymást vádolják a történetekért.

Az 1989-es rendszerváltás óta eltelt időszak egyik legsúlyosabb incidensére került sor pénteken este Bukarestben, ahol több ízben dulakodás alakult ki a román diaszpóra nagyszabású demonstrációján a balliberális kormány leváltását követelő tüntetők és a kormány székházát védő csendőrség között. Az összecsapások nyomán mintegy félezer ember, köztük számos csendőr orvosi ellátásra szorult.

A nagy erőkkel jelen lévő csendőrség már a délután folyamán könnygázt vetett be, amikor az akkor még csak pár száz fős tömeg megpróbálta elfoglalni a kormány székháza előtti úttestet. A csendőrség rohamosztagai kétsoros kordont vontak az épület elé, és többször összecsaptak a tüntetők egy erőszakosabb csoportjával. Könnygázzal fékeztek meg a feljükk vízes palackokat, köveket dobáló rendbontókat, olykor pedig vízágyút is bevetettek ellenük. Sötétedéskor már több tízezer tüntető követelte a Dăncilă-kormány menesztését, de legtöbbször nem merészkedett a rendszeres dulakodások helyszínévé vált Victoriei térre, hanem az abba torkolló sugárutakat töltötte meg, vagy a tér melletti park fái alatt húzódott meg. Az Agerpres hírügynökség a bukaresti tüntetés résztvevőinek számát 60 ezerre, néhány ellenzéki médium pedig több mint százezerre becsülte. A rendbontók és a karhatalom közötti összecsapások egy idő után menetrendszerűen ismétlődtek a Victoriei téren, miután a tömegben erőszakosságukról ismert focihuligánok vegyültek el. Erre hivatkozva a rendfenntartók arra intették a békés tüntetőket, főleg a nőket, hogy távolodjanak el a rendbontóktól, és azt kérték, ne hozzanak gyermekeket a demonstrációra.

Megmentett csendőrök

Bukaresti hírtévéziók felvételeinek tanúsága szerint erőszakos tüntetők egy csoportja brutálisan megvert két, a rendvédelmi szervekkel szembeálló demonstrálók közé keveredett csendőrt, akik közül az egyik nő

A békés tüntetők közül többen a testükkel védték az ütlegetésektől és rúgásoktól az egyenruhásokat, majd sikerült kimenekíteni a csendőröket a helyszínről. Az erőszakos tüntetőknek a tömegverekedés közepette sikerült megszerezniük a két egyenruhás fegyverét. Az illetékesek ennek nyomán bocsátották ki az erőszakos tömegosztatásról szóló parancsot: a csendőrség rohamosz-

tagi könnygázgránátokkal és vízágyúkkal mintegy fél óra alatt kiszorították a tüntetőket a Victoriei térről. Az arcukat elfedő rendbontók azonban a környező utcákban folytatták a csatározást a karhatalommal, köveket dobáltak, betörték a környező üzletekbe, és tüzet raktak a hirdetőablakból, útszéli fákba. Az összecsapások során több mint 450 személy – köztük 35 csendőr – szorult orvosi ellátásra, közülük jelenleg hetven személyt kórházban ápolnak. Közöttük található a kis híján meglincselt fiatal csendőrnő is, akitől a csendőrség korábban azt állította, nyakigerinc-törést szenvedett, Sorina Pintea egészségügyi miniszter azonban szombati kórházi látogatása után közölte: a rendvédelmi szerv tagja a rengeteg zúzóadás ellenére „nagyon jól” van.

Sokan feljelentik a rendfenntartókat

A csendőröket rengetegen vádolják azzal, hogy indokolatlanul rátámadtak a békés tüntetőkre, akiket gumibottal vertek, sőt gumilövedékekkel meg is lőttek. Nem kímélte a karhatalom a sajtót sem: többször megütöttek az egyenruhások a Hotnews hírportál újságíróját, valamint az osztrák közszolgálati televízió, az ORF Bukarestben forgató operatőrét is. A legbrutálisabb támadás elszenvedője azonban egy mozgássérült, tolószé-

ben tüntető fiatal nő volt, akit szembeűjtak paprikaspray-jel és ököllal megütöttek. Deny Kiss a zürichben adott pillanatban ráugrott az egyenruhások által ütlegetett barátjára, hogy a testével védje a férfit a gumibotázástól. Az áldozatok közül tegnap többen törvényszéki orvosi látelést igényeltek, és eltökélt szándékuk, hogy erőszakos fellépés és visszaélés miatt feljelentést tesznek a csendőrök ellen.

A szabadságukra hazatérő, külföldön dolgozó román vendégmunkások közösségi portálokon szerveződött megmozdulásához a román ellenzék hívei is csatlakoztak, a fővárosi demonstrációval egyidőben pedig számos romániai és nyugat-európai nagyvárosban rendeztek szimpátiatüntetések, amelyeken tovább-

bi tízezrek vettek részt. A péntek esti incidensek hatására szombaton este is mintegy ötvenezren tüntettek a bukaresti Victoriei téren, és legalább ugyanennyien a többi nagyvárosban (Kolozsváron, Jászvásáron, Temesváron, Brassóban), elítélve az előző napi erőszakhullámot.

Védekezik a csendőrség

A román csendőrség szerint a békés tüntetők közé vegyült „jól szervezett” csoportok provokáltak összetűzést. A csendőrség sajtóértekezletén elmondták: 33 rendbontót állítottak elő, közülük nyolc ellen indult bűnvádi eljárás. 23 esetben bírságot szabtak ki 17 ezer lej értékben. Marius Militaru csendőrségi szóvivő szerint azért nem lehetett kiemelni a tömegből a rendbontókat, mert azok kisebb csoportokban, a tömegben mindenütt elvegyülve, a békés tüntetőket pajzsként használva, hátulról dobálták – többnyire vízespallackokkal, később kövekkel és kerítéssdarabokkal – a csendőröket. A szóvivő szerint fennállt a veszélye annak, hogy a rendbontók kiemelése során védtelen emberek sérülnek meg, a tüntetők pedig egyébként is ellenségesen viszonyultak a karhatalom minden megmozdulásához, ezért a csendőrség csak „védekezésre” szorítkozott. A szóvivő nem nevezte meg, kikből álltak, honnan

jöttek azok a „szervezett csoportok”, amelyek az erőszakot provokálták, még azt a korábbi, éppen a csendőrségtől származó információt sem akarta megerősíteni, hogy ismert futballhuligánokról van szó.

„Az első erőszakos cselekmények már délután elkezdődtek, ezt követően a karhatalom folyamatos ostrom alatt állt, volt, amire könnygázzal, vízágyúval, fizikai erő alkalmazásával válaszolt” – idézte a szóvivőt az MTI. A csendőrség működését szabályozó törvényre hivatkozva Militaru emlékeztetett: amikor támadás éri a rendfenntartó erőket, azoknak meg kell védeniük magukat és azokat az intézményeket, amelyek védelmére kirendelték őket.

Bukarest prefektusa, Speranța Cliseru 23 óra után néhány perccel adta ki a tömegosztatási parancsot azt követően, hogy egy – a garázdák által megtámadott gyorsétkezdéhez vezényelt, a tömegben áthatolni próbáló – csendőrökülönítmény két tagját körbevették, és ütlegetni kezdték a huligánok.

A csendőrség azt állítja, hogy – mivel a tüntetők között rengeteg nő és gyerek is volt – „fokozatosan, mérsékelten” alkalmazott erőt, időt hagyva minden „jóhiszemű” embernek, hogy elhagyja a teret. A csendőrök elutasították azokat az ellenzéki vádakokat, amelyek szerint „aránytalan és brutális” fellépésük vezetett az erőszakhoz. Miközben az erő alkalmazásának jogosságát a katonai ügyészség vizsgálja, a bukaresti rendőrség tájékoztatása szerint 19 személyt hallgattak ki, és kettőt őrizetbe vettek a rendbontásokkal kapcsolatban. Hatósági közeg bántalmazása és közrendháborítás miatt vizsgálódnak ellenük, és előzetes letartóztatásukat kéri a bíróságtól. Sajtóinformációk szerint az őrizetbe vettek egyike rátámadt a tüntetők közé keveredett két csendőrré, és brutálisan ütlegette-rúgta őket. A férfit állítólag akkor fogták el, amikor távozni akart az országból.

Kormánypárti és ellenzéki vádaskodások

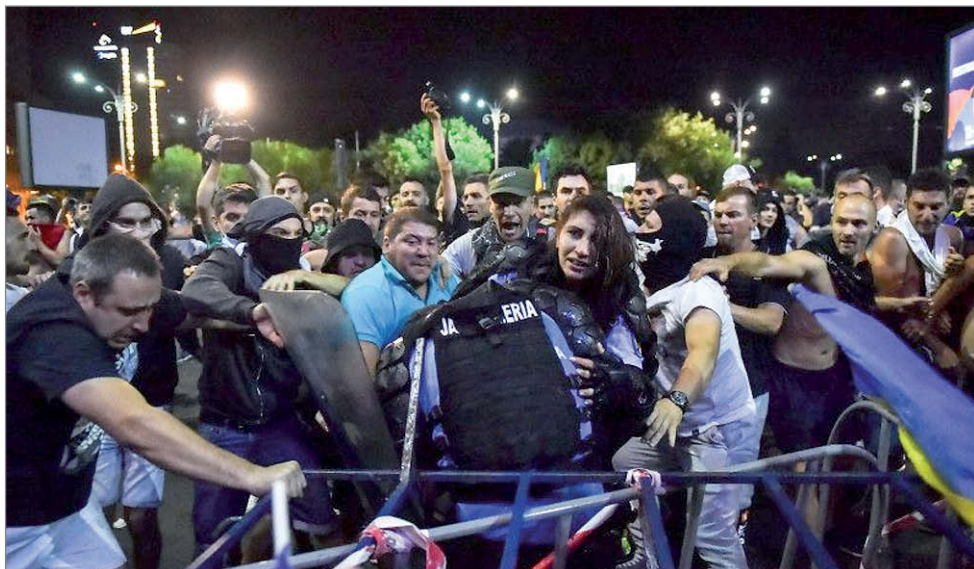
A román politikai élet valamennyi szereplője elítélte a diaszpóra kormányellenes tüntetésén kirobbant erőszakot, arról azonban pártállásuk szerint eltérő az álláspontjuk, hogy kit terhel a felelősség a több mint 450 ember sebesülését okozó összetűzésekért. Klaus Johannis államfő elítélte a hatóság szerint brutális fellépést, leszögezve: a csendőrségnek vannak eszközei a rendbontók elszigetelésére és semmi sem indokolta a békés polgárok veszélyeztetését, emberek ütlegetését. Az elnök közölte, jelentést vár az esetről Carmen Dan belügyminisztertől, és büntetőjogi vizsgálatot kért a legfőbb ügyésztől a vétkesek felelőssége vonása érdekében. Augustin Lazăr főügyész bejelentése szerint a katonai ügyészség már hivatalból bűnvádi eljárást indított a csendőrség erőszakos tömegosztatásának kivizsgálására.

Viorica Dăncilă szintén elítélte a „civil megmozdulást eltérítő”, garázdálkodó, a rendfenntartó erőket támadó „szervezett rendbontókat”, akiknek az azonosítását a titkosszolgálatról várja. A kormányfő azokat a politikusokat is bírálta, akik a drámai helyzetből a hatóságok elleni „alaptalan vádaskodással” próbálnak hasznot húzni. A Román Hírszerző Szolgálat közleményben válaszolt, amelyben elítélte minden olyan „összeesküvés-elméletet”, amellyel a szolgálatot be akarják vonni a politikai csatározásokba. A hírszerzés közölte, a tüntetést megelőzően jelentést készített a belügyminisztériumnak, az ebben foglaltakra azonban nem tért ki.

Liviu Dragnea PSD-elnök külön közleményt adott ki, amelyben elfogadhatatlannak nevezte, hogy „az ellenzék és az államfő által támogatott szervezett csoportok az ország alkotmányos rendje ellen intézzenek támadást” a főváros szívében, a kormány épülete előtt. A képviselőház elnöki tisztségét betöltő politikus „az erőszak, a szélsőséges megmozdulások politikai szponzorának” nevezte az államfőt, aki szerinte aláasta az állam tekintélyét, és további erőszakos cselekedetekre buzdít.

Ludovic Orban, az ellenzéki Nemzeti Liberális Párt elnöke szerint a rendfenntartó erők a futballhuligánokkal összejátszva előre eltervezett módon provokáltak erőszakot. Dan Barna, a Mentsétek meg Romániát Szövetség elnöke a demokrácia gyásznapjának nevezte a péntek. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök Facebook-bejegyzésében rámutatott: az RMDSZ elítéli mindenféle szélsőséges megnyilvánulást, mert senkinek sincs joga a polgárok szabad véleménynyilvánítását erőszakkal megakadályozni, sem a csendőrségnek, sem az erőszak kiprovokálásának szándékával Bukarestben utcára vonult csoportoknak.

EN-ÖSSZEÁLLÍTÁS
FOTÓK: AGERPRES

Tüntetés és verekezés Bukarestben. A külföldről hazatérők a román kormány ellen emelték fel a szavukat. A tüntetést súlyos provokációk zavarták meg